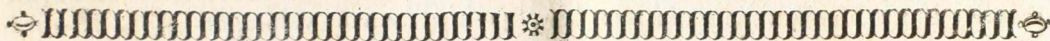

Erdélyi Híradó

Szombaton, $\frac{4}{30}$ (Április 30-dikán) 1834

Nagybritannia—Frantziaország—Portugallia—Belgaország—Burkusország
Lengyelország—Törökország—Jelentés—Nzti. Társalk. 18-dik Szám.

NAGYBRITANNIA

London, ápr. 4. — A' Courierban ezt olvashatni: "A' City-ben azt beszéllek, hogy a' Hampshire Telegraphban említett tengeri készülétek, a' baltik tengerre rendelt hadi-szállítványt fogják tenni; minthogy a' Ministereknek szándékjuk volna Muszkaországot vígyázó szemmel-tartani, hogy azt a' bétsi egyesség' megtartására kényszerítsék, a' lengyel konstutzióra-nézve. Ezt a' hírt támogattja egy másik hír, mely szerint a' lengyel Küldöttség, egy, nekik megnyugtató értekezésre volt volna a' Ministereknél; melyből a' City' politikussai azt hozzák-ki, hogy az országlószer a' Lengyelek' kedvéért, szándékozik magát közbe-vetni. — Az említett Telegraph' tudósítása, így szól: "A' Héten parantsolatot vettek az azt illető kikötőkben minden őrbajók, hogy az ő' hajónepeiket teljes számra szaporítsák, és tsötörtökön útasítást vettek a' 42 ágyús Belvidera' felkészítését siettetni. Mindjárt indul az a' közép-tengerre. Ma költözött a' 74 ágyús Wellesleyre 80 királyi tengeri katona; hétfőn fog pedig Hendry Hadnagy szállani 88 emberrel a' 34 ágyús Asiára; mely által ezen hajók lábra-állítások teljes fog lenni. A' 78 ágyús Donegal oda útasított, hogy magát külső szolgálatra készen tartsa; a' Curaçao't pe-

dig nyomon felkészítik."

A' londoni Journálok az ő' szüneteleni elmékedésekben az olasz ügyekbajok fellett, egy-részent tsudálatos hozzá-vetésekre bukkannak. A' Times pl. úgy gondolja, hogy Frimont Gen., midőn a' pápai Státusokba bement, talán nem saját Udvara' meghatározott parantsolattjai szerént, hanem tsupán útmutatásának általános értelmészerent tselkedett, úgy-hogy ebben feltaláltatna valami eligazítás' módja. — A' Globe, nyomozódásokat teszen-fel, —hogy-hogy lehetne a' frantzia hadseregeknek Olaszországba menni. Úgy gondolja; hogy, ha a' Piemont' és a' Svájtz' részre-nemhajlásának (neutrálitásának) nem volna szabad megsértődni; úgy, a' sereget a' tengeren kellene szállítani! De hozzá teszi ezt: "Ha valaha valamelyik Hatalomnak tettzene, Frantziaországot a' maga' délkeleti határszélein megtámodni; úgy, vége a' piemonti részre-nemhajlásnak. Mint igazi részre-nemhajló Státus, Piemont, védbástja lenne Frantziaországnak; mint, tsak név szerént neutralis, tövis az, az ő' oldalaban. Háborúhoz fog Frantziaország; úgy kell ezt neki tekinteni, mint létét illető háborút, a' szabadság' lelkére apellálni, és minden természetet baráttjat környékébe szedni. Ha Frantziaország nem ezen gyökértelem

szerént fojtatja háborúját; világos, hogy alól kell neki fordulnia; mert az ő seregei, nem csak számára, hanem, ezen pillantásban, alkalmasint, rendbeszédésére-nézve is állanak hátrább azon seregeknél, mellyeket ellene felállíthatnak. Ha mérész és igasságos lélekkel kezdi a háborút, azon kívánsággal, hogy tanításait elterjessze; de, nem azon betsület-vadázással, hogy bírtokát nagyobítsa: úgy, ditsóséggel tér vissza a' viaskodásból, és határszelei, mindenfelől szabad Státusokkal körül-véetve, midőn azomban maga mint a' szabadságnak és civilisationnak kellőközepe és fellegvára, tekintetődik. Azomban, ezen dolog' megmarkolása rettentő, és a' Státusemberek' habozásán Frantziaországban, kik a' számadástól iródznak, azt elkezdni minekelőtte annak szükségesvöltta hatalmat fogynni, a' isendes szemlélő nem tudalkozhatik, nem is fogja azt kárhoztatni. Ollyan férfiaknak, kik a' viadalban és revolutiók' véreben öszültek-meg, idő kell, hogy egy új háború' szükségesvöltáról meg tudjanak győződni.

FRANTZIAORSZÁG

Páris, ápr. 4. — A' nyilvánosság' gyökéértelme, hova-tovább feljúl-fordúl; valami-tsak a' nemzetek' bődogságát vagy fájdalomát illeti, annak hatalmába esik, és nints koronás fő, semmi hatalmas személj, mely attól saját beszédét vagy tetteit mególtalmazhatná. A' Kabinétek apránként üvegablakokká válnak, valamint ama' Régi minden jó pólgar' házat azzá tenni kívánta; 's a' Historicus, nem csak nyér a' mellett. Minekutánna egy német Zeitung a' muszka Tsászár' feleletjét a' Lajos-Filep' bejelentésére, elárulta; már most ezt a' bejelentést-is közli vélünk egy anglus Journal; 's e' szerént az egész levelezés a' publicum' szeme előtt fekszik. A' mártz. 26-dikai Morning-Chronicle

úgy adja azt ki, mint biteles erejűt; a' mi' Journáljaink pedig mind egymás-ulán leírják azt, kissebb-nagyobb gunyos commentariummal. Nem gondolunk mi most annak históriájával — hogy juthatott ez a' Levél az ág. Híradó (Journalista') kezébe; hanem, akarki legyen annak közlöje, mi, neki köszönettel tartozunk. A' mi' Monárchánk-is titkolódzás nélkül vallja-meg annak valóságát. Aug. 19-dikéről (1830) napszámoztatott az; Athalin Báró Gen. vólt a' vivője. Megesmérni abban a' mi' jó Királyunk' tsendes, szemes, fedhetetlen characterét, egy egyenes lelkű, tiszta-szívű és józan-okossagu Igazgatóét. Mindazáltal, a' mi' Mozgás-szelindekeink (Bulldoggs von der Bewegung) találnak abban némely kivetőket, 's úgy vélekednek, hogy egy ollyan instántziára, szükségesképpen ollyan gögös feleletnek kelle következnii. (hosszas megalázó vád következne itt, de nem fér) A' Tribune a' mondást ölsárolja különösen: "A' meggyőzettek magok-is úgy néztek engem, mint az ő' megmenekedésekre szükségest, és talán még szükségesebb voltam a' győződelmeseknek, hogy az ő' győződelmek el ne fájuljon." A' mondás' első felét, tagadja; az utólját, megsértett revolutio-elleni gonosztetnek tartja: mintha X-dik Károly nem maga tette volna Orleans Hertzeget az ország' Gen.-Helytartójának, unokája' nevében, a' mi egyedül hozná emlékezetbe azt a' mondást. A' Levél illendő, való és méltósággal teljes; 's nem könnyen láthatni által, miért nem leheté azt hurráadni, 's több e' féle.

Apr. 11 vagy 12-dikére várták Párisban Austria'-feleletét. Akkorig, hihető, Sardinia' sorsa-is eldül. Vajha békésen esne-ki ez a' felelet! mert különben nem lehet a' nemzetet tovább zabolán tartani; mely tudni akarja már valahára, hábo-

rúhoz tartsa-é magát vagy békességhez! A' háborús hajlandóság naponként nevedik. Este-reggel gyakorolják, vasárnap és tsötörtökön, a' nemzeti gárdát. Az Associatiók, nem igen szaporodnak a' vármegyékben; de itt, nagy kedvességben állanak, és minden ranguak készek az áldozatokkal a' nemzeti betsület' dolgában.

Az első ágyúszóra elfelejtené Frantziaország a' maga' visszalkodását, 's úgy állana készen, mint egy magános ember. — Utánírás: "Az Alsókamara' mai ülése, melyben Noailles Elek, egy a' frantziai Meghatalmasítottak között a' bétsi Congressnél, emlékezetes vilagositásokat adott elő az alkudozások' meneteléről, igen nagy fontosságu, és nem tsak az elmúltakat illeti: egy valódi Diplomaticus' beszéde volt az. Többet-is tanultak ezen egy beszédből, mint Lamarque Generalnak egész sereg-beszédéből; ámbár ez oly forró, magához-vonszó és elragadó szokott-is lenni. De az igazság' nyelvében még is meg kell esmerni, hogy Lamarque Generalban egy újj Foy Gen. támodott-fel.

A' Courrier Francais apr. 5-dikén, a' többek közt, azt mondja: "Rogier Úr a' belga Követségől, az éjjel Brüsselbe utazott. Úgy gondolják, hogy egy, a' londoni és a' mi' Kabinétunk között egyakarattal meghatározott izenetet viszen a' belga országlószékhez, hogy a' Szövetség' katonasága által elfoglalása ellen a' luxemburgi Hertzegségnek, ne álljanak. Apr. 15-dikéig szabták neki ki az időt a' mikorra magokat meg fognák határozni, 's minden izetlenség' elkerülésére rendszabást tennének. — Ebből áll tehát a' londoni együtt-tanátskozás, és az 5 hónapi alkudozásnak Párisban, tündöklő kimenetele!"

A' Gazette jelenti, hogy Talleyrand Úr bejelentette országlószékének egy, Londonban készült újj Protokoll' aláírását; melynél-fogva a' luxemburgi Her-

zetség meghatározva a' hollandiai Király' fejedelemsége alá tartozik, Limburg pedig mint része Belgaországnak, megeméretetik; hogy a' német-szövetség nyomon elfoglalhattja a' Hertzegséget, és a' limburgi tartomány' által-adása is nyomon megeshetik a' belga országlószék' részére.

PORTUGALLIA

A' Morning-Herald ezt írja: "A' mi lissaboni Levelezőnk az itt következő darabokkal tudósít bennünket azon szerentélenek' megítelttetéssekről és kivégeztetésekről, kiket mostanság a' halál' kezébe adtak. A' Levél mártz. 19-dikéről így szóll: "A' különös Biztosság' hérekesztetett 11-dikén. A' Birák' többsége azt nyilatkoztatta, nem történt gonosztett, melyre halálos büntetés következne. Don Miguel azt a' feletet küldötte, hogy azok konstitúziósok, és meg kell nekik hálniok. Hétfőn Mafra-ba utazott, hogy a' megkegyelmezés-kérelmeket elkerülhessék. Cadával Hertzeg tünden állva kérte D. Miguelt kegyelemért, — híjjában. Keddre-viradóra éjjel felállítottak egy vesztő-állást, 9 talp magasságu, alól erős vasrostéjjal; mellyen fa, szurok, dohot (theer, kulimáz) és egyéb éghető alak fekiitt a' holt-test' megégetésére. A' verállás' közepén volt egy ülés egy nagy karóval egygyütt. Már korán reggel, nagy számu katonaság állott minden úttán, mellyek a' vesztőhelyre vezetnek, mely ezúttal nem a' szokott volt, hanem Casa Sodra, egy kis négyszegletű, 5-felől tiszt házakkal és kereskedő-bóltokkal, a' negyedik oldalán, a' Tajóval körül-véve. Ez a' város' fő-rakodó-piattza. — Nyóltz órakor kezdődött a' mintegy 1 áng. mérföldnyire fekvő Limoeira-tömlötzből a' pompas menetel, mely állott 7 kisententiázottakból, 14 Pappal egygyütt, a' veszendők meztláb (mesztéláb) hosszú fejer kötösben, és egy kis fa-crucifixus az össze-

kalodázott kezekben. Számos katonaság vette őket körül. Mindegyik templomnál, mellyeknél el kellett nekik mennie, megállott a' menő sokaság, egy papi intés' halgatására; úgy-hogy a' szerentsétleneknek, tsaknem 4 óra kellett, míg az ő' haláljok' piattzát elérték. — Felléptek azok egymás után a' vérállásra, a' Pappokkal együtt, és az ülő-helyre ültek, a' karónak háttal. A' Hóher, egy alacsony lét, ki maokón jár, össze-kötötte körültekergetve lábaikat, karjokat 's derekakat a' szerentsétleneknek, kötéllal, 's a' nyakát-is egy rövid kötéllal, a' karóhoz kötötte, midőn osztán hata-megé ment, egy rövid vastag botot a' kötéllbe dugott, ezt 4 vagy 5-ször megtekerte, 's így az ő' áldozatait megfojtotta! . . . Felbonította azután a' kötőlekeket, 's a' holt-testet félre tette, más áldozatot vett-elő, míg mind lemészároltattak. Egynekegynek kivégeztetése 15 -- 20 első pertzóraig tartván; tehát az utolsó legalább 2 óráig az ő' haláltársai' szenvedésének iszonyú képét. Nehezen gondolhat eszmélő lélek lelki szenvedésnek borzasztóbb állapotját. — Minekutánna mind megfojtogattattak; megörölte a' hóher saját ábrázattját, maga ülván a' szerentsétlenség' székébe, kényyére pőfékelt (parasztoson dohányozott) egy tekerts (tukarts) Cigarre (dohányt), megivott rá egy butella-bort; 's akkor elvagdalta a' megfojtattak' fejét. Minekutánna osztán fejét, derekát az alatt fekvő rostéjra hányta, meggyújtották a' rogut, és egynehány minutum alatt, egy lángban volt az egész. Hat órakor már minden hamuvá lett; melyre egy csoport evedző - rabszolga, a' hamvat kézi kosarakba mervén a' Tajóba szórta. — Ezek a' 7 szerentsétlenek életek' utolsó pillantatjaig erősítették ártatlanságjokat. Némellyek közölök felszóval és bátran kiáltották, hogy ők nem tartották véteknak az U-

surpátor' levettetését, 's a' koronát az ő' törvényes Királynéjoknak adni. — Sauvinette, Frantzia, Angolába küldtetett, más hárommal együtt, 10 esztendőre, 6 pedig éltek' végéig. — Ezen gyásznapi nem húzták-fel a' britaunus zászlót az áng. hajók; ezeket követte minden idegen nemzet, egy hamburgi hajót kivévén. — Sauvinette Úr vétke (70 esztendős) a' volt hogy a' házában liberalis Journálok' gyűjteményét találták.

BELGAORSZÁG

A' brüsseli Courrierban apr. 7-dikén e' van: "Rogier Úr, a' belga Legatio' Titoknokja Párisban fontos hivatali-tudósítást hozott tegnap Párisból a' mi' ország-lószékünknek. A' Palais-Royali Kabinét tudunkra adja, hogy Luxemburg' elfoglalásában a' német Szövetség katonaságai által, megegyezett, és hogy ha mi Belgák az elfoglalásnak ellene szegezzük magunkat, ezen ellentállásnak minden következtetéseket magunkaléjkai leszünk. A' jan. 20-dikai londoni Protokoll' értelmé ez. Való nemvaló legyen bár ez a' hír; a' külső Ministerium köteles ma a' Rogier-hozta hivatali írásokat a' Congress elébe terjeszteni; — mely meg-is lett.

A' belga Congress' ezen napi ülésében, Lebeau Úr, külső Minister, elő-terjeszti, hogy Sebastiani Gróf, a' belga Követel Párisban közlőtte szóval, hogy Frantziaország hozzá állott a' londoni jan. 20-dikai Protokollhoz. Miuthogy ez a' Sebastiani Gróf' minden korábbi pompás bizonyossá-tételeivel ellenkezik; tehát írott cathgorica feleletet kívántak, melynek megérkezéséig ő (Lebeau) nem mondhatja-ki, ha teltételes-é Frantziaország' megismerése vagy nem: azomban megegyezett a' frantzia Kabinét a' német Szövetség' katonasága' hejővetelésében, és így, a' háború közelget; minden hadi készület meg van téve, és Belgium,

nem hagyja-el Luxemburgot.—Egy brüsseli Journál azt állítja, hogy Pousouby Lord azt mondta egy előkelő Bankosnak, hogy Leopold Printz nem sokára Brüsszelbe érkezik.

Lajos-Filep Király, a' Királyné és Adelaide Printzasszony, a' párisi belga Biztosságnak, mely a' megsebesedett Belgák' javokra Concertet tartatott, 500 frankot küldöttek.

BURKUSORSZÁG

A' Königsbergi Zeitungban van ez: "A' wilnai Gouvernemenben, úgy-láttzik, tovább harapódzott a' lázadás, mintsem elébb láttzott. Memelből, mártz. 30-dikáról érkezett Levelek azt beszélik, hogy 29-dikén délután némely katonaság a' muszka határszéli örökből megérkezett oda, kiket Garsdenben, a' muszka határszéli Helységben (Memeltől 3 mérföldnyire) megleptek a' felkelők és kényszerítették az innasó birtokba vissza-vonulni. A' Vámdirector nem akarta állását elhagyni, és a'gyon lövettetett kettővel egygyütt szolgálai közzül. A' feleségét és nehéz sebet kapott fiját Mémelbe hozták; a' hol a' kibújdosók' száma óránként nevedik. Hogy Kauen és Vilna-is a' lázadók' kezében volna már, még ekkorig nem bizonyos.

Egy berlini Levél apr. 3-dikáról, a' Hamburger Correspondentben, ezt mondja: "A' lithói történetek, az újjabb tudósítások szerint, hovatovább fontosabodnak. Most már világos, hogy a' lázadás régen készül alattomban, és hogy azon pillantatot, melyben a' muszka gárda által-utaz, 's a' tartomány a' mód nélkülvaló hiteladás (requisitio), valamint az újj katonaszedés által felingerlödött, legkedvezőbbnek találták a' kiütésre. Tsaknem azon időben kondúlt-meg minden Kathedrától a' fegyverre-szólítás. Egy ideigvaló, az előkelő Nemesekből ál-

ló országlószék, nyomon elő-állott, 's rendbe-szedte a' lázadást. Filsitbe és Memelbe sok kibújdosók érkeztek-meg. A' határszéli Kozákok sietve keresték megmenekedéseket.

Berlin, apr. 7. — A' legújjabb Levelek Varsóból, forró buzgósággal beszéllnek a' Lengyelek' győzödelmeről. Két muszka hadsereget, nem tsak egészen megverték, hanem, tsaknem felapritottak a' Lengyelek. Ha ezek a' tudósítások nagyítottak vólnának-is; még-is tagadhatatlan, hogy a' Lengyelek nagy előmetelt nyertek; és a' lengyel főszállás túl van már Minsken. A' samogitai felkelésről bejött hivatali tudósítások-is nagyon nyugtalanítók; Wilna az insurgensek kezében vólna, és ideigvaló országlószék állott vólna ott fel, melyben derék Nemesemberek országolnának. A' Pétervárral-közösülés határszélünk' sok helyein megrekedt. Minden esetre tsak álmétkodást indít az, hogy a' revolútiós szédelmes, még mind-tsak tovább harapódzik, és hogy a' szörnű muszka hatalom, a' lengyel revolúciónak ellenében, már hónapok-ólta kétszeges fegyver-tsatában áll. A' berlini politicusok ugyan utóbb-is a' Lengyelek' elnyomattatásat jövendőlik, azt tévén hozzá, hogy még a' többi szomszédai-is belé-szólhatnak a' hosszas alkalmatlanságba; nem gondolván-meg a' többi akadályokat, mellyeket még az igen közelítő jövendő fedez.

LENGYELORSZÁG

A' burkus Staats-Zeitung írja a' lengyel határszélről apr. 5-dikén: "A' legújjabb tudósítások szerint, mindenféle muszka seregek nagy erővel gyűlnek rákásra Kaluszyn és Siedlce között, 's a' szerint, alkalmasint várhatni egy fő-ütöketet."

Varsó, apr. 4. délben. — Egynehány heti, titokkal teljes tsendesség után; mely

alatt a' febr. 25-dikén egykisség megza-
varodott hadsereg ismét kiegészítettet, gyakoroltatott és nyúgosztaltatott, haszon-
ra fordította a' Generalissimus az elszé-
ledt és gondtalan Muszkák' állását, hogy
őket, kedvezvén a' Lengyeleknek az ol-
vadó és essős idő, váratlanul egy végsza-
kasztó tsapással meglátogassa. Megtámo-
ta mártz. 31-dikén éjfélt után, a' Musz-
kák minden földvárát Prága előtt, azo-
kat elvette és 3 nap' úzte az ellenséget,
mellyet Siedlee-n túlig szorított. Két bul-
letin jött már effelől ki; melyek előtt
már egy manifestum-forma jelent-meg,
melyben a' Diebits Hadmarsallal elkezd-
ődött alkudozás van elő-adva. Az első
bulletin szól mártz. 31-dikéről éjjeli 10
órától, Dembe-Wielkie-ből (Prágához
4 órányira); melyről az itteni ország-
lószerk' Híradója ilyen-formán értekezik:
"A' tegnapi tündöklő győzödelműket
a' Generalissimus' jól felszámált mérész
rendeléseinek köszönjük, mely oly se-
bességgel és oly' titkoson hajtattott végre,
hogy a' főváros lakosai se tudták elebb,
mint mikor a' tsata' kezdetével a' győ-
zödelmet-is meghallották. Menet-közben
a' legkissebb környületre-is igyelték; mint
pl. hogy éjjel a' hidat vastagon betérít-
tették szalmával 'sat. Az ellenség' tábora
nyúgodalmason volt elkészítve; a' deszka
sátorok rablott bútorokkal voltak ékesítve;
égettbor, özönnel volt. A' fogjok mind a
24- és 25-dik osztályból valók, és a' 95-
dik egész reg., mely tsupa öreg katonák-
ból áll, fogságunkba esett. Itt nyerte-el
a' "Varsó' fiai" (nevü) reg. hadi meg-
kereszteltetését; Romarino frantzia Obes-
ter, kinek a' brigádájához tartoznak; tap-
solt a' Varsó' fiaiának (nem tudván len-
gyelül beszélni). A' Poseniek-is egyne-
hány vitézi terhellőt (charge) tettek. Leg-
nagyobb vigasztalás volt az, hogy kevés
emberünk esett-el. A' Generalissimus a-

lalt megsebesítettek egy lovat. Az ország-
lószerk' tagjai-is Czartoryski Hertzeg, Bar-
zikowski és a' külső Minister Malachows-
ki Gustáv Grófa' legnagyobb tűzben voltak.

Apr. 2. — A' nemzeti országlószerk', a'
Katonarend' Commandeurkeresztjét kül-
dötte a' Fővezérnek. Az azt vivő Plichta
Tanátsos éppen abban találta őtet, hogy
Minsknél újjonnan győzödelmeskedett. Az
elnyert 5 zászlót Varsóban mutogatták.
Mind-együtt, valami 30 ágyút vettek
vólna el (másutt 20-at mond), mind nagy
gojóbisut; és 60 Tiszt érkezett ide. A'
fogjok' száma többre megyen 7000-nél
(másutt 12,000); kiknek nagy része, a'
régebben lengyel tartományokbólvalók,
mihozzánk állottak: kikkel a' litho-wol-
hyniai legio nagyon megszaporodik. Szin-
te ezek minden tudósítá-ok, a' melyek teg-
napelőtt estig ide érkeztek. Tegnap (Hús-
vét első napján) nem jött egyéb tudó-
sítás; ma pedig azt beszélik, hogy Die-
bits Hadmarsal, Lukow-felé akarta ma-
gát össze-húzni, hogy az ottani vidéken
kínálkozzon-meg egy ütközettel, vagy ta-
lán a' Witt és Toll Generálok' seregeit
magához ragasztani. De még-is úgy látz-
tik, hogy a' muszka sereg erköltsi ereje
annyira elsüljedt, hogy az ő' tsapatjai,
sokszor, egy sokkal tsekéjebb számú len-
gyel előtt leteszik a' fegyvert. — Minden
fogjok' számát szinte 10,000-re mond-
ják; valamint az elvett ágyúk' számát 50-
re. Egy egész húszer reg. lovastól meg-
adta magát. Nagy lázárteket készítenek
itt 10,000 megsebesítettekre; a' miből egy
fő-ütközet' talános közelítésére tartanak
számot. — Sacken Generál mind-szünte-
len kézen-tartja még a' Narew' hídvéget
Ostrolenkánál; melyet Uminski Gen. fo-
ganatlanul támodott-meg egynehányszor.

A' Diebits Hadmarsallal folytatott, sem-
mi véghatározó eggyességre nem vezet-
hető alkudozások' vége-felé, azt mondja

a' Marsal, hogy ő, minekelőtte a' rend' helyre-állítására lépne, kényszerítetik Lengyelországot katonai módon elfoglalni; valamint az Frantziaországban a' Szövetségesek' részéről esett volt. Ere Mycielski Gróf (a' lengyel szóváltó), ezt a' jegyzést teszi: "A' lengyel országlószék soha-sem áll-rá olyan feltételre, a' milyet Frantziaország ellen, tsak a' frantzia hadsereg' meggyőztetése után fordítottak: a' lengyel sereget egészen fel kellene elébb aprítani, minekelőtte nálunk olyan eszközök' elő-vételére kelne a' dolog" Diebits Gróf megvallotta a' nehésséget, úgy foglalni-el Lengyelországot, mint Frantziaországot; annyival inkább, mivel a' muszka katonaság' tartózkodása, a' nagy élelembeli költség miatt Lengyelországban, húzomos nem lehetne. Végre, azt mondá, hogy a' lengyel országlószék, ha az ő' minden javallattját helybe-hagyja, küldjön Pétervárra egy Küldöttséget, ő, elő fogja seggíteni utazását. Ez a' Küldöttség meg esett, Kolaczowski Öbester és Mycielski Gróf Főhadnagy mentek-el.

A' Varsói Journalokban olvashatni ezeket-is: "A' német Híradók, nem szünek-meg irkálni, hogy Plock a' Muszák' hatalmában volna. Soha-se botsátották az ellenséget ezen városhoz közel. Elküldötte ugyan a' Hadmarsal a' Rosen és Sacken seregeit a' plocki Vajdaság' megtisztítására a' lázadóktól; de, fájdalom, éppen ellenkező történt-meg: mert a' plocki Palatinátus, a' Narew-ig és Wera-ig, Ostrolenkán felül, tisztítottatott-meg a' Muszákaktól."

A' Varsói Journalokban apr. 5-dikén a' Generalissimusnak itt következő hívatati tudósítása van a' nemzeti országlószékhez: "Főszállás Siennica, apr. 4.— Van szerentsém a' nemz. országlószéknek bejelenteni, hogy a' mi' elő-őreink ma

Boimia előtt állanak, és Stoczek-et, Niastkow-ot és Garwolin-t elfoglalták. Mindenfelé kerülő szakaszokat küldünk, melyek mindenütt katonaságokat fogdosnak-el a' Diebits Marsal' oszlopaiból (Öbester-alljaiból). Ezek az oszlopok éppen most indultak a' Wieprz-felé, 's az eleje már túl van ezen folyóvízen. Ezen pillantatig fogságba estek hozzánk Schachoffski Hertzeg, ugyanazon nevű Gen. Adjutansa, egy lovas Kapitány, 4 más Tiszt és mintegy 800 Altiszt és Közlegény, különböző regimentekből. Azonkívül, kezünkbe esett 200 ló és sok száz fegyver. Minden úton szedik-el a' mi patrouille-ink a' sok puskaporos szekereket gúnyát, és szemebetűnő terheket, élelembelt, kivált kétszersültet, mellyek a' Diebits Hadmarsal táborá számára költöztettek. Minden pillantatban hordják-be a' fogjokat és a' sereg' holmijét. Tegnap a' 2-dik vadász-reg. 1-ső escadronja a' második Uhlanus-reg. 2-dik escadronjával seggítelve, Laczkowski Májor alatt, Gorzno-nál beérte a' Hadmarsal' utójáróit, kiket a' tsászári Adjutans, Read Öbester, szeméjjesen vezérelt. Tsak 5 peloton a' 2-dik vadász-regementből támodta-meg a' hátúlsó gárdát, és mindjárt széjjel ugratták azokat, úgy hogy egy része fogságba esett, és a' többi a' legvadabb futásnak vette magát: alig szabadulhatott-meg Read Öbester. — Umjnski Gen. hídát ütött a' Narewre, 's általment ezen folyó bal-oldalára. Lovassága, fogott már el egynehányat az ellenség gárdájából. Zalewzki Kapitány hasznos apró háborút foljtat egynehány Hét-ólta, számos ellenség ellen, a' Bóg és a' Narew között. Külömböző tsapásokban, fogott ő el egynehány Tisztet és 15--20 katonát (alá volt írva) Skrzynecki.

A' varsói Journalok, az itt következőket úgy adjak-elő, mint Bialystockból

márcz. 10-dikén költ Levelét: "Tanúi vagyunk mi itt a' háború' ijjesztő következéseinek. Rendkívül sok katona hal-meg naponként sebjeiben; a' mellett hogy uralkodó nyavaja és hasmenés még-nagyobb pusztítást tesznek a' muszka táborban, és elterjednek a' földnépe között is a' Narew' és Niemen' innetső melljékén. Az ide küldött Tisztek, kik lovakat szerezni mentek, mellyekben híjjánosság van a' táborban, azt állították nekünk, hogy a' Muszkákból tsatázás ra alkalmatlanná lett már 50,000 ember (?), és a' tábor 's a' határszél között, dugva-tele vannak a' kunyhók és padlások (hiuk) betegekkel. Ezeket a' betegeket úgy lehet nézni, mint meg-annyi halottakat; ha-tsak Diebits Gróf egy orvosokból álló más táborban állít-fel; és neki nem jár utána egy se reg Ambulance, mely egy szörnyű számu fourgonokhoz (két kerekű lektikákhoz) hasonló; a' mellyekre neki szüksége van, hogy segegenek élelembeli és takarmányt szerezhessen. . . Az itt faluzó liniakatonaság és gárdák, elég-szomorún nézik, hogy még eddig, se nyert ágyúkat, se zászlókat vagy más győzedelemjelt, se hadi-fogjokat nem láttak, egyszáz parasztot kivéven, kiket hol Krakusoknak, Mazüroknak vagy kaszaviselőknak neveznek 'szakadatlanul a' közpiatzokon mutogattják. . . "

TÖRÖKORSZÁG

A' Slésiai Zeitungban, Scutariból márcz. 1-jéről e' van: "A' napokban össze-hivatta Mustapha Basa magához, a' város' minden előkelőbb lakosait, hogy vélekedéseiket a' Nagyvezértől kezdődött ellen-ségeskedésről határozando szándékjok erránt, megértse. Az igen számos gyűlést egy hosszú beszéddel fogadta, melyben a' többek közt ezt mondja: "A' Nagyvezír, a' mint nekem bizonyos hivatali tudósítás jelenti, egészen maga alá akar

bennünket vetni, és fenyegeződések 's hazug ígéretek által annyira ment már, hogy Elbassan, Tirana, Cavaglia, Durazzó, Croia és Ochrida városokat elfoglalta. Most tehát én azért hivtalak hozzám benneteket, hogy a' dolgok' állapotját szemeltek' elébe terjesszem és megtudjam, — jobb' szerettek-é a' Porta' jarma alatt, mely most az újj katonaság és adó systema által terheesebb mint valaha volt, legörbedni (most, semmi rendes adót nem fizetünk, hanem tsak fíjainkat adjuk hadiszolgálatba, háború' esetében), vagy szabdságtokat akarjátok védelmezni; én, részemről, kész vagyok azért, utolsó tsepp véretem feláldozni. és, ha ti-is úgy gondolkotok; tehát, a' Nagyvezértől, kinek egész hatalma mintegy 16,000 emberből áll, nem félhetünk. Az én vöm, a' Madgani törökből, ütköző készségben áll Dibránál; Bosnia, a' Jakovo, Pesreni uradalmak és Servianak egy része, bizonyossá tették nekem segítségüket. Alattvalóimtól megkívánok minden háztól egy férfit; 's így osztán hiszem, hogy kezekedhetek a' következésért, és a' Bairam ünnep után negyed-nappal táborba fogok szállani. — Ezt a' Beszédet gyakor-ta félbe-szakasztotta a' helybe-hagyás. Végezetével, az egész gyűlés örömkialtással állott a' javallat mellé, 's szólta, készül itt vén és ifjú egyre, a' tsatahoz. Azomban úgy halljuk, hogy azon elfoglalt városok a' Nagyvezérnek tsak tsekéjség katonái által vannak megülve; ő maga még, a' legújabb tudósítások szerint, Giorzanál áll 10,000 emberrel.

JELENTÉS

Tudtára adjuk ez által minden tudós, tanult és tisztviselő Embernek, hogy az Erdélyi Nagyfejedelemség' Schematismus-sa készen lévén e' foljó 1851-dik esztendőre, találatik Kolosvárona' Lyceum Typographiájában Egy forint Coaveutiós pénzen.